

COVID-19 แพร่ระบาดในประเทศเพื่อนบ้าน ... จุดการค้าชายแดนและผ่านแดนไทยปี 2563 หดตัวร้อยละ 12.8

▶ ประเด็นสำคัญ

- การลดลงของราคาน้ำมัน และมาตรการรับมือกับ COVID-19 ที่เริ่มแพร่ระบาดในเพื่อนบ้านของไทยบางประเทศส่งผลให้การส่งออกสินค้าชายแดนและผ่านแดนของไทยในช่วง 2 เดือนแรกของปี 2563 มีภาพที่ไม่สดใสนักหดตัวร้อยละ 8.6 (YoY) ขณะที่ COVID-19 ที่กำลังลุกลามในทุกประเทศอาเซียนเวลานี้ อาจยิ่งซ้ำเติมให้การส่งออกอ่อนแรงลงอีกในช่วงครึ่งปีแรก แต่ในอีกด้านหนึ่งก็อานิสงส์ต่อสินค้าจำเป็นเพื่อนำไปผลิตเวชภัณฑ์ทางการแพทย์และสินค้าสำหรับการ Work From Home ช่วยบรรเทาการอ่อนแรงได้ในบางตลาด ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า การส่งออกสินค้าชายแดนและผ่านแดนไทยทั้งปี 2563 จะยังคงหดตัวที่ร้อยละ 12.8 โดยมีมูลค่าการส่งออกราว 804,300 ล้านบาท (กรอบประมาณการที่หดตัวร้อยละ 15 ถึงหดตัวร้อยละ 9 มีมูลค่าส่งออกที่ 784,000-839,400 ล้านบาท) อย่างไรก็ตาม หากตลาดจีนและตลาดโลกฟื้นตัวดีกว่าที่คาด และราคาน้ำมันปรับตัวสูงกว่าระดับ 40 ดอลลาร์ฯ ต่อบาร์เรล อาจช่วยให้การค้าหดตัวน้อยลงปรับตัวสู่กรอบบนของประมาณการ
- นอกจากนี้ มาตรการห้ามคนเข้า-ออกชายแดนไทยเพื่อสกัดการแพร่ระบาดของ COVID-19 ด้วยความจำเป็น ไม่กระทบการส่งออกชายแดนและผ่านแดน แต่ทำให้ผู้คนและผู้ประกอบการค้าปลีกจากเพื่อนบ้านไม่สามารถข้ามมาหิ้วสินค้ากลับไปใช้และจำหน่ายยังประเทศของตนได้จนกว่าวิกฤตจะคลี่คลาย และทำให้ไทยสูญเสียเม็ดเงินจากการที่ไม่มีคนจากประเทศเพื่อนบ้านข้ามแดนมาซื้อสินค้าบริเวณชายแดนไทยรวมทุกด่านไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาทต่อวัน โดยเฉพาะจังหวัดที่มีคนเข้าออกคึกคักอย่างหนองคาย มุกดาหาร สงขลา สระแก้ว เชียงรายและตาก เป็นต้น

การส่งออกชายแดนและผ่านแดนของไทยในช่วง 2 เดือนแรกของปี 2563 มีมูลค่าส่งออกที่ 132,985 ล้านบาท หดตัวถึงร้อยละ 8.6 (YoY) ซึ่งการส่งออกเริ่มหดตัวตั้งแต่เดือนมกราคมต่อเนื่องถึงเดือนกุมภาพันธ์จนมีมูลค่าลดลงเหลือ 66,352 ล้านบาท ต่ำสุดในรอบ 14 เดือน โดยมีสาเหตุหลักจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวลดลงและน่าจะส่งผลจุดการค้าชายแดนไทยตลอดปีนี้ นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของ COVID-19 ยังเป็นอีกปัจจัยใหม่ที่ทำให้ทางการจีนตรวจเข้มบริเวณพรมแดนจีนตอนใต้ ทำให้เกิดความล่าช้า และไม่สามารถส่งสินค้าได้เหมือนปกติส่งผลให้การส่งออกสินค้าทางบกของไทยไปจีนหดตัวในช่วง 2 เดือนแรกของปีที่ร้อยละ 30.6 รวมทั้งตลอดเส้นทางผ่านสินค้าก็หดตัวสูงกว่าตลาดอื่นไม่ว่าจะเป็นตลาด สปป.ลาว และเวียดนามหดตัวร้อยละ

22.3 และร้อยละ 48.0 ตามลำดับ ขณะที่บางตลาดมีดีมานด์เฉพาะจากบางสินค้าทำให้การส่งออกยังมีภาพค่อนข้างดีกว่าภาพรวม ประกอบด้วยตลาดกัมพูชารายตัวร้อยละ 14.9 และเมียนมาหดตัวร้อยละ 5.3 ซึ่งได้แรงหนุนจากการเติบโตของการส่งออกกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับสิงคโปร์ขยายตัวร้อยละ 41.0 และมาเลเซียหดตัวร้อยละ 3.2 ได้แรงส่งจากอุปกรณอิเล็กทรอนิกส์และยางพาราที่ยังมีสัญญาณเติบโตต่อเนื่อง

การที่ COVID-19 กำลังระบาดอย่างหนักในประเทศเพื่อนบ้านของไทยเวลานี้ จะเห็นได้ว่าเพื่อนบ้านไทยต่างก็คุมเข้มในการขนส่งสินค้าและคนบริเวณชายแดน เช่นเดียวกับทางการไทยที่ประกาศมาตรการระงับการเดินทางเข้า-ออกของบุคคล ยานพาหนะและสิ่งของบริเวณชายแดนไทย แต่ไม่ห้ามการขนส่งสินค้า ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2563 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า มาตรการดังกล่าวไม่กระทบต่อการขนส่งสินค้าระหว่างชายแดนและผ่านแดนของไทย แต่การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 จะเป็นสาเหตุหลักที่จุดกำลังซื้อของคู่ค้าไทย ข้ำเติมการส่งออกที่อ่อนแรงแจกการลดลงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์อยู่แล้ว ยิ่งทำให้ภาพการค้าชายแดนและผ่านแดนไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2563 คงหดตัวค่อนข้างมาก หลังจากนั้นสถานการณ์จึงจะทยอยปรับตัวดีขึ้น

● ตลาดมาเลเซียและสิงคโปร์เป็นตลาดที่ไทยส่งสินค้าสนับสนุนการผลิตสินค้าจำเป็นในภาวะวิกฤต COVID-19 จึงมีสัญญาณดีกว่าตลาดอื่น แม้ว่ากำลังซื้อโดยรวมจะอ่อนแรงก็ตาม ซึ่งยางพาราเป็นสินค้าที่มีดีมานด์สูงอย่างมากเพื่อใช้ผลิตเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ อาทิ ทั่วยาง หลอดยาง ถุงมือยางทางการแพทย์ อุปกรณ์แพทย์สนาม อีกทั้ง ในปัจจุบันมาเลเซียมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งผลิตและส่งออกถุงมือทางการแพทย์อันดับ 1 ของโลก และไทยก็ส่งยางพาราไปอยู่แล้ว รวมทั้งพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่จำเป็นต้องเปลี่ยนไปด้วยการทำงานที่บ้าน (Work From Home) ก็ทำให้ยอดความต้องการวัตถุดิบชิ้นกลางในการผลิตคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นเช่นกัน อาทิ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แผงวงจรไฟฟ้า และไดโอด ซึ่งสินค้าเหล่านี้ไทยส่งไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์เป็นหลัก จึงน่าจะช่วยให้การส่งออกชายแดนไทยไปทั้งสองตลาดได้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการส่งออกไปสิงคโปร์ที่เวลานี้ยังขยายตัวค่อนข้างดี

● ตลาดที่ไทยเน้นส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์จะยังคงหดตัวจากผลของราคาน้ำมันที่ลดลงเป็นแรงจุดสำคัญตลอดปี ทำให้การส่งออกชายแดนไปยังกัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมา หดตัวต่อเนื่อง โดยไม่เพียงน้ำมันที่เป็นสินค้าหลัก ยังมีสินค้ายานยนต์และส่วนประกอบที่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย รวมกันแล้วมีน้ำหนักต่อมูลค่าการส่งออกครองสัดส่วนถึง 1 ใน 3 ของการส่งออกผ่านชายแดนไทยไปแต่ละประเทศ ก็ยิ่งจุดให้ตลาดเหล่านี้อ่อนแรง นอกจากนี้ การส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคซึ่งเป็นสินค้าจำเป็นก็มีมูลค่าไม่สูงนัก อีกทั้งต้องรอให้การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในแต่ละประเทศคลี่คลาย จึงจะหนุนให้ความต้องการสินค้าเหล่านี้เร่งตัวกลับมาได้ ในขณะที่กัมพูชามีดีมานด์ในสินค้าสุกรเร่งตัวสูงเพื่อชดเชยการผลิตในประเทศที่ประสบปัญหาโรคระบาดซึ่งน่าจะส่งผลบวกต่อเนื่องในช่วงครึ่งแรกของปี จึงทำให้การส่งออกไปกัมพูชามีภาพที่ดีกว่าตลาดอื่นในกลุ่มนี้

● ตลาดที่ไทยเน้นส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคคงต้องรอการฟื้นตัวของกำลังซื้อในประเทศ หลังจาก COVID-19 คลี่คลาย และคงต้องรอให้กำลังซื้อทั่วโลกให้ฟื้นกลับมาช่วยเป็นกำลังเสริม ซึ่งตลาดจีนคลี่คลายปัญหาไวรัสได้ก่อนใคร ทำให้สินค้าย้อนกลับมาขยายตัวได้จากการขนส่งสินค้าไทยไปจีนที่ทยอยกลับมาสู่ภาวะปกติ อาทิ ผลไม้สด ผลไม้แช่เย็น ลำไยสด ลำไยแห้ง เช่นเดียวกับเวียดนามถ้าหาก COVID-19 คลี่คลายมีส่วน

ทำให้การส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคเกือบร้อยละ 70 ของการส่งสินค้าผ่านแดนทั้งหมดของไทยไปเวียดนามปรับตัวดีขึ้นจากปัจจุบันที่หดตัวรุนแรง อาทิ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ลำไยแห้ง และผลไม้แช่เย็น แม้ว่าตลาดจีนที่เริ่มดีขึ้นจะมีส่วนช่วยผลักดันสินค้าเหล่านี้ที่ส่วนหนึ่งก็ส่งมายังจีนกลับมาดีขึ้นได้บางส่วน แต่จีนและเวียดนามต่างก็มีห่วงโซ่การผลิตที่มีความเชื่อมโยงกับตลาดโลกอย่างมาก ทำให้สินค้าชั้นกลางอย่างชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้าและการสื่อสารคงต้องรอดตลาดโลกฟื้นจึงจะทำให้การส่งออกทางชายแดนของไทยไปทั้งสองประเทศฟื้นตัวเต็มที่

การส่งออกชายแดนและผ่านแดนไทยปี 2563

หดตัวที่ **-12.8%** มูลค่าแตะ **804,300 ล้านบาท**

คาดการณ์การส่งออกชายแดนปี 2563 (YoY)		ทิศทางการส่งออกสินค้าสำคัญในช่วงที่เหลือของปี 2563		
กัมพูชา <small>(ศรีสะเกษ สุรินทร์ สระแก้ว จันทบุรี ตราด รวมมีขนาด 2% ของ GDP ไทย)</small>	 -1.0% ม.ค.-ก.พ.63: +14.9%	 เครื่องดื่ม	 รถยนต์/ รถจักรยานยนต์	 สุกร
สปป.ลาว <small>(เชียงาย น่าน เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี พะเยา อุดรดิตถ์ อำนาจเจริญ รวมมีขนาด 2.8% ของ GDP ไทย)</small>	 -29.0% ม.ค.-ก.พ.63: -22.3%	 น้ำมันดีเซล/ น้ำมันสำเร็จรูป	 สินค้าปศุสัตว์	 รถยนต์
มาเลเซีย <small>(สงขลา นราธิวาส ยะลา สตูล รวมมีขนาด 2% ของ GDP ไทย)</small>	 -1.7% ม.ค.-ก.พ.63: -3.2%	 ยางพารา	 คอมพิวเตอร์/ วงจรไฟฟ้า	 ผลิตภัณฑ์ยาง
เมียนมา <small>(เชียงาย ตาก ระนอง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ รวมมีขนาด 4% ของ GDP ไทย)</small>	 -6.2% ม.ค.-ก.พ.63: -5.3%	 น้ำมันดีเซล	 เครื่องดื่ม	 ผ้าฝ้ายและด้าย
สิงคโปร์ <small>(สงขลา นราธิวาส ยะลา สตูล รวมมีขนาด 2% ของ GDP ไทย)</small>	 +2.6% ม.ค.-ก.พ.63: +41.0%	 เครื่องยนต์ สันดาป	 คอมพิวเตอร์	 แผงวงจรไฟฟ้า
จีน	 -21.0% ม.ค.-ก.พ.63: -30.6%	 คอมพิวเตอร์	 ลำไยแห้ง	 ผลไม้
เวียดนาม	 -30.7% ม.ค.-ก.พ.63: -48.0%	 เครื่องดื่ม	 ไดโอด	 ลำไยแห้ง

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย
 หมายเหตุ: ▲ เพิ่มขึ้น ▼ ลดลง ▶ ทรงตัว

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย
 ธีรยุทธ กสิกร (THEERAYUTH KASIKORN RESEARCH CENTER)

โดยสรุป ภาพตลาดทั่วโลกที่กำลังรับมือกับ COVID-19 กดดันให้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านของไทยอ่อนแรงลงตามไปด้วย และปัญหา COVID-19 ที่กำลังลุกลามในแต่ละประเทศก็เป็นอีกปัจจัยที่ยิ่งทำให้กำลังซื้อลดลงอีกตลอดช่วงเวลาที่เกิดการแพร่ระบาด อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของ COVID-19 ก็อาจส่งผลให้บางสินค้าของไทยเป็นที่ต้องการเพิ่มขึ้นเพื่อนำไปผลิตเวชภัณฑ์ทางการแพทย์และ

บริการทุกระดับประทับใจ

อิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม Work From Home หนุนให้การส่งออกสินค้าชายแดนและผ่านแดนไทยไปมาเลเซียกับสิงคโปร์ดูดีกว่าตลาดอื่น สำหรับตลาดกัมพูชา เมียนมาและ สปป.ลาว ยังต้องเผชิญแรงกดดันจากผลของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ลดลงตลอดปีนี้จึงยังคงหดตัว ขณะที่ตลาดจีนที่ผ่านพ้นช่วงวิกฤตมาแล้วก็น่าจะกลับมาเร่งตัวได้ก่อนใครในครึ่งปีหลัง แม้จะช่วยให้การส่งออกไปเวียดนามกระเตื้องขึ้นบางสินค้าแต่หลายสินค้ายังต้องพึ่งกำลังซื้อจากการฟื้นตัวของตลาดโลกจึงทำให้ภาพรวมยังหดตัวค่อนข้างมาก

อย่างไรก็ดี ค่าเงินบาทของไทยที่ปรับตัวอ่อนค่าลงในปีนี้เป็นตัวช่วยเพิ่มโอกาสทำตลาดให้แก่สินค้าไทย แต่ผลจากราคาน้ำมันและการหดตัวของกำลังซื้อในแต่ละประเทศกลับเป็นปัจจัยลบที่ไม่เอื้อต่อการค้าชายแดนและผ่านแดนของไทยในปี 2563 นี้เท่าไรนัก ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่าการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ทำให้การส่งออกชายแดนและผ่านแดนของไทยน่าจะหดตัวอย่างมากในช่วงครึ่งแรกของปี 2563 แม้คาดว่าจะมีสัญญาณดีขึ้นครึ่งปีหลัง แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับว่าแต่ละประเทศจะแก้ปัญหา COVID-19 ได้รวดเร็วแค่ไหน ทำให้ภาพรวมการส่งออกสินค้าชายแดนและผ่านแดนตลอดปี 2563 จึงยังหดตัวที่ร้อยละ 12.8 (กรอบประมาณการที่หดตัวร้อยละ 15 ถึงหดตัวร้อยละ 9) มีมูลค่าส่งออกแต่ละระดับที่ 804,300 ล้านบาท (กรอบประมาณการมูลค่าการส่งออก 784,000-839,400 ล้านบาท) โดยหดตัวลึกขึ้นเป็นจากที่เคยหดตัวร้อยละ 0.2 มีมูลค่า 922,380 ล้านบาท ในปี 2562 ที่ผ่านมา ซึ่งถ้าหากตลาดทั่วโลกสามารถควบคุมสถานการณ์ COVID-19 ได้ในช่วงปลายไตรมาส 2/2563 ก็อาจช่วยหนุนให้ตลาดประเทศเพื่อนบ้านของไทยฟื้นตัวได้เร็ว ส่งผลบวกต่อราคาน้ำมันเคลื่อนไหวได้สูงกว่า 40 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล ก็อาจช่วยให้การค้าชายแดนและผ่านแดนของไทยปรับตัวดีขึ้นกว่าที่คาด

นอกจากนี้ มาตรการปิดไม่ให้คนเดินทางเข้า-ออกที่บริเวณชายแดนไทยด้วยความจำเป็น อาจส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดบริเวณพรมแดนไทยกับกัมพูชา สปป.ลาว มาเลเซียและเมียนมา เนื่องจากคนจากประเทศเหล่านี้ไม่สามารถข้ามแดนมาจับจ่ายซื้อของในชีวิตประจำวัน หรือใช้บริการทางการแพทย์ได้เหมือนปกติ ซึ่งเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนรวมแล้วคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 12 ของเศรษฐกิจไทยทั้งประเทศ แต่มีความแตกต่างจากจังหวัดอื่นตรงที่จังหวัดเหล่านี้ส่วนหนึ่งได้แรงขับเคลื่อนจากกำลังซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านที่เดินทางเข้ามา ตัวอย่างเช่น จังหวัดหนองคายมีชาว สปป.ลาว ข้ามมาซื้อสินค้าไทยวันละไม่ต่ำกว่า 3-4 พันคน หรือแม้แต่พรมแดนอื่นก็มีพ่อค้าแม่ค้าเข้ามาหิ้วสินค้าไทยเพื่อไปจำหน่ายต่อในประเทศของตนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า การปิดทุกด่านชายแดนทั่วประเทศรวม 26 จังหวัด ทำให้ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าบริเวณชายแดนรวมทุกด่านสูญเสียเม็ดเงินจากการที่ไม่มีคนจากเพื่อนบ้านข้ามมาซื้อสินค้าในไทยคิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาทต่อวัน โดยเฉพาะด่านที่มีมีคนเข้าออกติดต่อกอย่างจังหวัดหนองคาย มุกดาหาร สงขลา สระแก้ว เชียงรายและตาก เป็นต้น

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสียหายทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ซื้อหรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น